

SZENTES és VIDÉKE

POLITIKAI LAP

A CSONGRÁDVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen **vasárnap** és **csütörtökön**.
Előfizetési ár:
Negyedévre 2 korona 50 fill. Félévre 5 kor. Egész évre 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Görög-udvar,
hová a. kőiratok címzendők

Hirdetéseket és nyiltéri közleményeket
a kiadóhivatal
méréselt áron számít fel.

Volt egyszer, hol nem volt...

Volt egyszer, hol nem volt, még az operenciás tengeren is túl volt egy csunya vörös ember. Ugy hívták, hogy Koalició: Ez az utálatos ember Szalmalángországban született olyan időben, amikor ég felé csapott a hazafias hevületek szalmalángja. Ennek a melegségénél növekedett őriássá Koalició.

Szalmalángország valamikor nagyon bizott a Koalició erejében. Az hitte, hogy ez az erős ember majd oltalmára lesz a népek s nem engedi, hogy a szomszédos Zsebország, amely századok óta szípolyozta Szalmalángországot, az utolsó falat kenyerét is elvegye szalmalángok népének.

Koalició tehát dédelgették s tejbavajba fűrésztöttek egy ideig, amíg őriássá fejlődött. Ekkor kintűnt, hogy a csunya nagy ember növekedésével, terpeszkedésével egyre gyöngült. Már-már alig bírta tagjait cipelni. Nehézkesen emelte föl karját s lába alig-alig mozdult. De Koalició nem ismerte be gyávaságát és tehetlenségét. Sőt mennél haszontalanabbá, erőtlenebbé vált, annál jobban kiabált. Szörnyű nagyokat kurjantott Zsebország felé s azt hitte, hogy a kiabálástól megijed a szomszédos ország. Odaát persze csak nevettek az ostoba ordításon, mert Koalició olyan volt, mint egy cirkuszi bohóc. Szalmalángországban azonban mindig akadt elég ember, aki elhitte, hogy Koalició csakugyan derék vitéz.

A ravasz nagy ember arra használta föl ezt a könnyelmű hiszékenységet, hogy becsapja a szalmalángok népét. Szép csöndesen mindent megkaparított, ami keze ügyébe esett. Mint egy pákosztos cica gazdálkodott az ország éléskamrájában. Hogy zavartalanabban falatozhassék, békében hagyta Zsebországot. Megengedte, hogy több pénzt karácsojjon Szalmaországból, mint azelőtt.

A szalmalángok népe végre kezdte észrevenni, hogy Koalició lovag nagyon becsapta őt. Ekkorra azonban Koalició úgy meghízott, hogy nem volt szükségére többé az éléskamrában való forgolódásra. Még ekkor is nagyokat kurjantott, hogy el ne veszítse hatalmát a szalmalángok népénél. Nagyon gőrcösen ragaszkodott ehhez s szeretett volna továbbra is honmentő lovagként szerepelni. Minden elképzelhető hazugságot kitalált és előadott tehát, hogy megmentse veszendőbe ment népszérségét.

Egy ideig ment a dolog nagy nehezen, de Koalició tekintélye egyre fogyott

s Szalmalángországban nem félt többé tőle senki. Már utón-üffelen szemébe vágták, hogy folyton hazudott s nem tett semmit a szalmalángok népe érdekében. De Koalició csak nem tagította a hatalom karosszéke mellől, amelybe oly büszkén befészkelődött.

Telt, múlt az idő s végre belátta Koalició lovag maga is, hogy csúfosan kell elszaladnia. Ekkorra ugyanis előkerekedtek barlangjaikból azok a szörnyű erős állatok, akiket Koalició elriasztott valamikor az éléskamra tájékaról. Akkoriban még erős volt Koalició s így nem volt csoda, hogy a nagy barna medvét is, akit Tisza Istvánnak hívnak, visszaszorította barlangjába. A szalmalángok népe nagyon örvendett akkor. Később azonban belátta, hogy a medve uralma jobb lett volna Koalició lovagénál.

Előjött tehát a medve s még több azok közül, akiket Koalició elriasztott. Büszkén sétált már az öreg vadkan, akitnek neve: Kluen-Héderváry, sőt ott somfordált a berkekben Kristóffy is: a róka. Lassankint előkerültek a többi állatok is, akik régen Szalmalángország kincsét, jószágát őrizték nagy hűséggel. Ezekre nagyon haragudott Koalició lovag, mert féltette tőlük hatalmát. Jól tudta, hogy többé nem lesz képes őket elriasztani, ha mérkőzésre kerül a dolog, mert nincs többé ereje s Szalmalángország népe már nem jön többé az ő segítségére.

Arról volt szó, hogy Koalició szövetséget kössön azokkal, akiket elriasztott annak idején. De Koalició lovag nem akarta vállalni a szövetséget. Talán abban bizakodott, hogy régi hatalmát így is megtartja, vagy talán már pihenni akart, visszavonulni, mert ugyanis igen jóllakott.

Azok pedig, akik a barlangokból előjöttek, szép csöndesen közel somfordáltak a Koalició éléskamrájához. Azt gondolták, jó lesz oda kissé betekinteni, hogy megnézzék, mi mindent hordott össze Koalició.

Szépen belül kerültek egy alkalmas pillanatra. Az éléskamra menyezetről hosszú szál kolbászok lógtak alá. Mindenik darab szépen át volt kötve nemzeti színű pántlikával. Valami cédula is volt rákötte mindenikre, de ennek fölíratát nem tudták hirtelen elolvasni. Elhatározták, hogy leveszik az egyiket és megnézik milyen a kolbász s mi a fölírata.

Nagynehezen sikerült is egyet megkaparítani. Elolvasták a kolbász fölíratát. Az állott rajta: Apponyi elvei. Ejnye, gondolták, ez valami nagyon finom csemege-étel lehet. Előkerestek egy kést, hogy föl vágják a kolbászt. Hát uramfia, mi történik. Alig érnek hozzá,

nagyot bukkan a kolbász s kiderül, hogy az egész csak festett hólyag volt, amelyet fölfújtak s nemzeti színű pántlikával átkötöttek. Sorra nézték aztán a többi kolbászt is. A legnagyobbik fölírata az volt: Kossuth elvei. De bizony ebben sem volt más, mint levegő, amely nagy pukkanással tödült ki a hólyagból, amikor a késsel megérintették.

Az összegyülekezettek jót nevettek Koalició lovag turpizságán és megállapították, hogy a csunya nagy ember mindent fölfalt, hogy a csunya nagy ember mindent elherdált s azért hizott meg annyira. A turpizság azonban kiszült Igaz, hogy kissé későn, de Szalmalángország okulhatott az esetből s megtanulhatta, hogy az ország éléskamráját nem szabad olyan falánk emberre bízni többé, mint Koalició lovag.

(k. d.)

Csodakormányt kapunk. Minden nap újabb fordulat. Csak a kibontakozás nincs sehol. Ma úgy áll a dolog, hogy a Wekerle-kormányt ismét nyeregbe ül és őszig új kinevezéssel tovább intézi a nemzet ügyeit. A váratlan meglepetések és az egymást követő fordulatok sorában tehát ez a fordulat az, amely végleg lenyomja a békát a függetlenségi párt hangos torkán s amely visszadobja az egész politikai helyzetet a válság kiindulási pontjára. Minden elülről kezdődik. A kabinet marad a régi. A helyzet marad mint volt. Csak a fölfordulás nagyobb és a komplikációk súlyosabbak. Két és fél hónapja lemondott a kormány azzal a kijelentéssel, hogy a legfontosabb politikai kérdésekben nem tudtak megegyezésre jutni a kabinet tagjai. Lemondtak, mert az ellentétek akadályain keresztül nem tudtak tovább kormányozni az országot. És most, két és fél hónapi hercehurca után, amikor még kevésbé lehet azt mondani, hogy a kormány tagjai között egyetértés uralkodik, amikor az ellentétek már a szakadásig vezettek, amikor a kormány parlamenti hátvédjei már nemcsak farkasszemet néznek egymással, de nyílt harcokban is döntik egymást, amikor a kormánynak már nemcsak határozott parlamenti többsége nincs de a nemzet bizalmát is tökéletesen elvesztette: most egyszerre kisl, hogy pártatlan egyetértés uralkodik az öszkormányban és semmi akadálya sincs annak, hogy a kormány újabb kinevezéssel folytassa a koalíciós kormány szédítő műveit. Tehát ismét ki fogják őket nevezni és a szomorú ügyvezetői sorból egy képtelen bukfenccel újra valóságos miniszteri talpaikra ugranak. Ez a fölháborító politikai kérdődzés, az a cirkuszi száltó mortale a programmon azzal a magyarázattal, sőt mentegetődzéssel szerepel, hogy a kabinet csak őszig vállalja a kormányzás

földadatát és őszkor újból lemond a kormány. Ez volna tehát az eredménye W e k e r l e legutóbbi kihallgatásának. A király akarta ezt, a király kívánta ezt, félhivatalosan még szebben hangzik: a király s í k l k é r t e a W e k e r l e kormányt, hogy folytassa a kormányzatát őszig. Nem félhivatalosan, de kifejezőbben ez a bécsi parancs így szól:

— Maul halten und weiter dienen!

Végre tehát ismét miniszterek. Kinevezett, bécsi félmjelzésű valóságos miniszterek. Egy merész fordulatot visszabukfencetnek a hatalomba. Kapva-kaptak a bécsi parancsot. Hiszen ők csak ezt akarták: az edes hatalmat. Kényszerűségből lemondtak. Szives-örömet maradnak és nemcsak őszig, hanem ha lehet, az emberi kor legvégéig határáig, sőt néhány kvótamelessel azon túl is.

Mi ez? Monatórium, vagy újra kinyitotok a boltot? Rendezik az ügyet a hitelezőkkel, vagy szabadon tovább folynak a bizalmi való hitelezési család? Mi lesz a földadata az ügyvezető őszig ennek a furcsa műkormányának? És miéltű csodakormány lesz voltaképpen ez a kabinet: átmeneti kormány, hivatalnok minisztérium, vagy valami magasabb-rangú ügyvezető kabinet? Az s á t m e n t i e fogalmat már régen megemésztette és emésztölte a koalíció, amely nemcsak átment, de túl is ment minden elképzelhető határon, melyet politikai és parlamenti korlátok széks-tekinteni egy átmeneti kormánnyal szemben. Hivatalnokminisztérium sem lehet, hiszen nem hivatalnokok ők, nem is akarnak azok lenni, mert a hivatalnokoknak dolgozni kell, minden politikai hazudozástól menten. Tehát valami magasabb rendű ügyvezetésről lesz szó? Erre már kíváncsiak vagyunk. Miféle ügyeket és miképpen fognak vezetni ezek a fömelgített miniszterek? Elintézik a bank-kérdést is, megmaradnak a választói jog megalkotásának a programjánál is? Vagy ha sem a bankügyben, sem a választói reform-dolgában nem tudnak és nem is akarnak mindenkit megnyugtató megállapodásra jutni, akkor hogyan akarja a nyári kormány eloszlatni a válság felhőt? Mi marad akkor az ő kezükben a földadatok és köteleességek sorából? Mire vállalkoztak? Csak arra, hogy miniszterek lesznek? Vagy abban találkoztak ilyen szépen az egyetértésük, hogy az ország maradjon csak bizonytalanságban, a nagy problémák maradjanak a jégen, csak az ő hataimuk ne kerüljön más kézre? Ezer éles kérdéssel van teleítélve a mai helyzet s e kérdések között nem utolsó az sem, hogy azok a kabinet-sprengelők, akik eddig minden követ megmozgattak a koalíciós kormány alatt most hűségű bárányokká szelidülnek-e ismét, vagy őszig még nagyobb golyókat fognak elhelyezni az először, másodsor, és X-edszer W e k e r l e-kormány gyomrában?

Aki itt a kibontakozást látja, az vagy eddig csalat, vagy ezután akar csálni. De hogy megint valami család nézzel, ez iránt egészen nyugtalan lehet a kszmet.

Termés és statisztika.

(33—34—40?)

A földmivclésügyi minisztérium hivatalos természetjencsi valamikor igen értékes és megbízható tájékoztatásul szolgáltak azoknak és kereskedőknek. A rendszer változott-e vagy a feldolgozás, nem tudjuk, de az utóbbi években megfigyelhető, hogy a hivatalos jelentések egyre kevésbé állanak összhangban a tényleges eredményekkel. A gazdasági tudósítók önzetlen és érdemes kará-

ban aligha rejlik a hiba; ők bizonyos kérdéssablonok szerint dolgoznak s a minisztériumban dolgozzák fel az általuk beküldött nyersanyagot. Az instrukciók téves vagy hibás volta, de lehet, hogy a statisztikai anyag-tömeg feldolgozása az utóbbi időkben nagy és feltűnő differenciákat produkált a papírkimutatás és a való eredmény közt. Megfigyeltettük az utóbbi időkben, hogy bizonyos túlzott pesszimizmus arad ki a földmivclésügyi minisztérium hivatalos jelentéseiből s oly általánosítások történek a statisztika egyes vidéki részleteiben, s melyek az oda-változó tájékozott gazdákak és kereskedőkkel ámulatba ejtik. De még feltűnőbb a dolog, ha a statisztika számadatait hasonlítjuk össze.

Tavaly, 1908-ban, július 4-én 36.40 millió mm.-ra becsülték a hivatalos statisztika a búza-termését. Két héttel később, július 18-án már 37.30 milliót jósolt, a szeptember 1-én közzét világtérképben, mely az augusztus 15-iki jelentésre támaszkodott, 39.45 millió mm.- volt kimutatva; a tényleges eredmény pedig — mint tudjuk — 41.42 millió mm. búzatermés volt. Hat hét alatt 5 millió mm. differencia — ez aligha a természet tévedése.

Az idén is olyanformán indul, mint tavaly. Ez év június 15-én 33.43 millió méter-mázsára volt a hivatalos becsülés, a ma közzét kimutatás már 34.20 millióról számol be. S merjük jósolni, hogy két hét múlva megint legalább 1 millió mm.-val nagyobb lesz a becsülés, mely azonban még mindig jóval elmarad a tényleges eredmény mögött. Ha csak valami rendkívüli elemi csapás utólag nem siet segítségére: a földmivclésügyi minisztérium sötét pesszimizmusának.

Igaz, nem követelhetünk pontos, száz-ezer métermázsáig egy bevágó becsléseket. De viszont nem fogadhatunk el megbízhatónak oly statisztikát, a mely egyfelől több milliós differenciát produkál papír-és-eredmény közt, másfelől szinczetében feltűnő s utólag túlzottan konstatalható előszeretettel használja a sötét festéket.

Az érdekeltek körökben hosszabb idő óta figyelik meg ezeket a jelenségeket, konstatalják is az anomáliákat, még pedig megbízható magánrészlesek alapján, s épp ennek következtében a hivatalos természetbecslések nem tulajdonítanak már távolról sem oly súlyt és értéket, mint annakelőtte.

Ezeket az igazság nevében és az érdekeltek gazdák és kereskedők körében hallható kritika őszelgelésaképpen teljes tárgyilagossággal köteleességünknek tartottuk elmondani.

A földmivclésügyi minisztériumhoz folyó hó elsejéig beérkezett adatok alapján most tessük közzé az ideai természetű szülő jelentését, melynek lényegét az alábbiakban foglaljuk össze:

A hűvös és borongós időjárás egészben véve eléggé kedvezően befolyasolta a növényzet fejlődését, azonban ott, a hol már napok óta szakad az eső, sőt ahol viharos is az időjárás és akadályozva van a mezőgazdasági munka, sőt ami miatt egyes helyeken már össze is torlódtott, ott mindenkéltűl igen kedvező, enyhé és meleg időre volna szükség, különben ez az aratás, amely már ugy is 8—10 napi késedelmet szenvedett az abnormis időjárás miatt, további halasztást fog szenvedni.

Az utóbbi időben és különösen néhány nap óta helyenkint nagymértékben terjed a rozsda és valószerű, hogy a vetésekben talán itt-ott már kárt is okozott; a rozsda fejlődését a folytonos esős és ködös időjárás előmozdította. Egyes helyeken ugyanis már nemcsak a száraz levelei rozsadásak, hanem itt-ott a száraz és a kalászkok is. Amennyiben tehát a rozsda nagyobb kárt nem okoz, az aratás is kedvező időben simán nyerhet befejezést, ebben az esetben a termés minőségileg nagy atlagban kielégítő lesz, mert a búza szép sulyos és telt szemeket mutat, ezenfelül acéllósága és színe iránt is jók a remények. Mennyiségileg, bár az utóbbi időben az ősi gabona, főleg az egészen jól fejlődött, tömött, tehát az erőteljes vetés még mindig valamennyire javult, úgy, hogy néhol közép- és jó középtermékre is van kilá-

tás: azért nagy atlagban, tehát országos eredményre nézve a búza közepes termést aligha éri el, mert az ősi búzának a zöme többnyire annyira ritka, foltos és gazos, hogy a jobb területrészt nem lesz képes ellensúlyozni azokat a kisebb atlagokat, amelyeknek terület kiterjedése az ország összes búzaterületek arányában csaknem több a felénél. A rozs és kétszeres termés hozama a búzánál országos atlagban jobbnak ígérkezik: ez a termés az utóbbi időben előnyösebben javult és pedig országszerte. Igen sok panaszt lehet ugyan hallani megdőlése és hibás kalásza miatt, mindazonáltal szalmára és szemre nézve mégis kielégítőbb, mint a búza.

Az ősi árpa és ősi repce hozama közepes eredményt ígér; a repce aratása már többnyire befejeződött, az árpa aratását az eső akadályozza.

A tavaszi kalászosokban is fellépett a rozsda és mert nagyon sok vetés megdől, a kilateások szintén ingadozóak: A zab még legjobban bírja a nedvességet, folytatólag fejlődött az utóbbi hetekben is, csak hogy a jó időt ez a termés éppen úgy kívánja, mint a többi.

Különösen sokat gyarapodtak a kapánövények és kerti növények, a melyek országszerte általában kielégítő és jó termést ígérnek.

A takarmányt adó földek természetközama, főleg a lekaszált és a rendszeres rétek és mesterséges kaszálók terméke nagyon meggyalultak a sok esőt és vízállásos helyeket. Az eléggé jó termésjelenségek e miatt sok helyütt jelentékeny mértékben mérséklődtek; a szénafélék minőségileg sokat szenvedtek, sőt néhol teljesen kiugozódtak.

A szőlőkben és gyümölcsökben a viharos időjárás, záporos és jéges sok kárt okozott. Jéges különben kárt okozott a gabonafélék között is és pedig a beérkezett legutóbbi hírek szerint elég sok helyen.

A várható természetközama millió mm.-kban.

	Jul. 1. Jun. 25. Tavalyi termés.		
Búza . . .	34.20	33.43	41.42
Rozs . . .	11.50	11.26	12.19
árpa . . .	14.18	14.29	12.26
Zab . . .	12.64	12.36	10.18

Ujdonságok.

Szentes, 1909. július 8.

— Villamvilágítási telepünk és Szarvas

A velünk szomszédos Szarvas a villamvilágítás létesítésén dolgozik. E végből a város előjárósága több olyan szomszédos várost szemelt ki, ahol már megvann a villamvilágítás és az ezt szolgáltató áramfejlesztő telep, hogy aztán ezek valamelyikével, amelyik a legelőnyösebb lesz reá nézve, tárgyalások kezdjen és szerződést kössön utcai villamvilágításához szükséges villamos áram szolgáltatására. A város előjárósága egyebek közt Szenteset is számításba vette, e végből érintkezésbe lépett a hazai villamosági részvénytársasággal, amelynek főmérnöke, Szarvas város mérnökével a napokban már itt is járt Szentesen, hogy utóbbi a helyszínen tanulmányozza a csongrádi bekapcsolás kivitelét. Mondanunk sem kell, hogy Szentesre nézve milyen nagy érdek volna az, hogy — ha lehet — Szarvasot is a maga villamos áramszolgáltató központi telepébe bekapcsolja. Ez egy csapással elsőrendű vállaltatá emelne villam-telepünket.

— A póttartalékosok kártalanítása.

A honvédelmi miniszternek egy régen várt rendelete érkezett le a törvényhatóságokhoz. A miniszteri leirat elrendeli, hogy azoknak a póttartalékosoknak a családjaik, akik a kénytelen bonyodalom miatt történt esetleges mozgósítások alkalmával kényérkereső nélkül maradtak, írják össze. A póttartalékosok családjaiknak összeírása azért történik, mert az állam utólag kártalanítani akarja őket.

— Megfölebbezett határozat. Szentes város képviselőtestületének a harmadik ovoda felállítását és az erre megajánlott 1100 korona évi állami segélyt visszautasító határozatát Bánfalvi Lajos lapunk szerkesztője, mint városi képviselő megfölebbezte, mert a képviselőtestület: kötelességszerűen komoly hivatásával megegyezően nem tartja, hogy — amikor erre a fölítés hatóság a várost a törvény erejével rászoríthatja, a képviselőtestület a harmadik ovoda állítása kérdésében újat húzzon ezen hatósággal és azt a várossal szemben törvényes jogának érvényesítésére kényszerítse; valamint nem tartja — a város anyagi helyzetében lelkiismeretes dolgoknak eljártása a közoktatásügyi kormányának a város iránt nyilvánult jóakarátát, a nevezett kormány által megajánlott: államsegély merév visszautasításával.

— Tanítógyűlés. Az izraelita tanítók országos egyesületének bácsodrog-esongrádi köre a f. hó 5-én Szentesen tartotta a rendezés évés közgyűlést Erdős Jakab bajai polg. iskolai igazgató körelnök elnöklése mellett. A gyűlésen való részvételre a körzetből 36 tanító jelentkezett, de a résztvevők száma meghaladta a negyvenet. A gyűlést megelőzően a megjelent tanítók és tanítók testületileg a zsidó templomba vonultak istentiszteletre, melyen egy gyeházi dalon kívül a Szózatot és a Himmusz énekeltek a Büchler Gyula mindszenti rabbi tartott eszmegazdag, magas színvonalú alkalmi beszédet. Istentisztelet után visszatért a tanítók, az egyház több hívtől kísérvé, az iskolához, melynek termében a közgyűlés lefolyt. A gyűlést a kör elnöke nyitotta meg, a tanító kettős: nevelési és oktatási hivatását vázoló magvas a nagy eljenzéssel fogadott beszéddel, — mire Bánfalvi Lajos hitközségi elnök üdvözölte a hitközség és iskolaszék nevében a nécskozásra gyűlt tanítókat, majd az egylet vezetőségét képviselő Biró Samu fővárosi tanító tolmácsolta a központ üdvözlését és hívta fel kártársait az egylet törekvéseinek további hathatós támogatására. Ezután értekezletüket olvasták fel: Stricker Simon bajai tanító körjegyző az ingyenes népoktatás hatásáról a zsidó iskolákra; Biró Samu fővárosi tanító a zsidó népiszkola befolyásáról az ifjúság pályaválasztására és Soltesz Adolf szentesi tanító az évről vizsgák eltörlesztésének jelentőségéről. Mindegyik magas színvonalon álló értekezést alapos megvitatás követte, a nézetek tisztázásával. Délután 4 órakor a tanítók a múzeumot látogattak meg, ahol nagy figyelemmel hallgatták Csallány Gábor múzeumőrnek a különböző korszakok leleteire vonatkozóan készségesen előadott magyarázatait. Este a vidéki vendégek tiszteltére társaslakoma volt az iskola nagytermében, melyen mintegy nyolcvan vettek részt s természetes, hogy itt pohárköszöntőkben sem volt hiány.

— Bemutatók. A szentesi evang. egyházközség első káplánja — Sipos András — a legközelebbi vasárnapi istentisztelet alkalmával mondja el első predikációját az új templomban.

— Mezőgazdasági tanfolyam néptanítók számára. A földmívelésügyi miniszter a gazdasági tárgyak tanítására hivatott népiszkolai tanítókat és tanítónőket gazdasági kiképzése céljából a folyó hó 19-től augusztus 14-ig az adai, algyógyi, békéscsabai, breznóbányai, ciskszeredai, hódmezővásárhelyi, jászberényi, karczagi, komáromi, lugosi, pápai, rimaszom-

bati, somogyzentimrei, szilágysomlyói és szabadkai földmívelés iskolákon 20—20 tanítót, a Kecskeméti földmívelés iskolán pedig 20 gazdasági tanítónő részére mezőgazdasági tanfolyamot rendez. Az ezen tanfolyamra felvett tanítókat, illetőleg tanítónőket 100—100 korona átalányban részesülnek. A pályázók — és erre különösen föl hívjuk a szentesi és megyebeli tanítókat figyelmét, — az illetékes tanfelügyelőhöz küldhetik be kérvényeiket és a tanfelügyelő felterjesztés és a vallás- és közoktatásügyi miniszter kijelölése alapján fog megtörténni a felvétel.

— Önkéntes tűzoltók egylete. Új egylet alakulásáról kaptunk hírt. A múlt vasárnapon az ipartestületi háznál vagy harminc iparos és iparostulog gyűlt össze, megbeszélni, miképpen volna lehetséges Szentesen megalakítani az önkéntes tűzoltók egyletét. Az értekezlet eredményeképpen kimondották egy ilyen egylet alakításának szükségességét és egy 10 tagú bizottságot küldtek ki a szervezés munkájának végzésére. Az eszme, melyet ez a vasárnapi értekezlet fölvetett, igen rokonszenves és ha a kezdeményezők munkáját siker kíséri, amit kívánunk kell, az alakuló egylet működésétől csak üdvöset, jót várhatunk. Kétvégkülvül szükség van ma már Szentesen ilyen tűzoltóegyletre, mert különösen az utóbbi időben a tűzesetek elcsúszásoknak nállunk és a közönség ma már inkább bámolni, részében meg más, gonosz szándékkal sokasodik meg csak a tűzveszedelmes helyen, kell hát, hogy legyen egy szervezet, mely a két tagú városi tűzoltóság-
nak a tűzfaltal rendszeresen segítkezzék. Épp ezért rokonszenvesek érdeklődéssel kísérlük a kezdeményezők fáradozásait és ahol, amiben lehet, készségesen segítjük elő vállalkozásuk sikerét.

— Elgázolta a vonat. Kistelekén a vasúttalomon folyó hó 5-én este elgázolta a gyorsvontat Fekete András pályáról három éves kis fiát, aki a sineken játszadozott. A gyermek, akinek testét teljesen szétroccsolták a kocsierekék, azonnal meghalt. Az esetről értesített szegedi törvényészkől Maga y Lajos vizsgálóbíró kiment a helyszínére, a vizsgálatot megejteti.

— Bethlen Gábor-kör. A budapesti egyetemek és főiskolák protestáns ifjúságának egyetlen élő organuma a Bethlen Gábor kör, amelynek célja a protestáns magyar ifjúságnak Bethlen Gábor hazafias, vallásos és tudományos, szellemében való összetartása s úgy erkölcsi, mint anyagi támogatása. E cél érdekében a kör összejöveteleket tart, vallásos, tudományos szépirodalmi és művészeti előadásokat, vidéki kirándulásokat rendez. Helyiségeiben biliárd- és olvasótermet tart fenn, hol kellemes, nyugodt szórakozással tölthetik tagjai szabad idejüket. A fővárosi lapokon kívül olvasótermében csaknem az összes vidéki lapok megtalálhatók. Nagy segélykönyvtárt létesített tagjai számára, melyben azok a tanulmányaikhoz szükséges és nehezebben beszerezhető könyvek, jegyzetek szabadon használhatják. A fővárosi színházakba, hangversenyekre, tudományos és szépirodalmi, művészeti előadásokra, a látárokra kedvezményes jegyeket ad, szintűgy a fürdőkre is. Legfontosabb azonban a Bethlen Gábor kör életében az a segélykörü, melylyel felségíti az arra érdemes tagtársait. Ez a segítő munka kiterjed a főiskolai ifjúság életének minden fontosabb mozzanatára. Segíti anyagilag tagjait a kör havipénz, továbbá ebéd és vacsora segélyekkel. Megteremtette a Bethlen-otthont, amely évről-évre nagyobb arányokat ölt és amelyben kevés pénzért, sőt egészen ingyen is kényelmes, állandó otthont ad tagjainak. A kör titkári hivatala (VIII. Szentkirályi utca 22. I.) rendelkezésére áll a szünetekben is mindenkinék, aki hozzá fordul tanácsért, útbaigatásért. A középiskolából kilépő ifjúság bátran fordulhat hozzá. Ingen közvetít nevelői, korrepetitori, irodai stb. állásokat s kér mindenkit, forduljon bizalommal a protestáns ifjúságnak ezen erős, lelkes mabóra fel, mely soha egy percére sem felejtí magasztos hivatását: Istenért és hazáért.

— Kirabolta pajtasát. A múlt héten Csongrádon, a Goldberger-féle vendéglőben volt bál alkalommal Kics Sándor jól beitalozott. Illuminált állapotát a pajtasza, Bodor József arra használta ki, hogy az istállóba csalta és ott 20 koronát tartalmazó tárcáját és gyűrűjét elrabolta. A rendőrség megfogta a tolvajt, elvette tőle a nála talált 12 korona pénzt és a gyűrűt, őt magát meg átadta a büntető bíróságnak.

— Országos vásárok. A szomszédos Hódmezővásárhelyen folyó hó 10—11 és 12-én, Szentesen pedig a folyó hó 17—18—19-én lesz az idei nyári országos vásár mindkét helyen az első napon jószágvásárral, amelyre veszmentes helyekről mindenféle lábas jószágot, tehát sertéseket is szabad felhajtani.

Nyitlér.

Az ezen rovatban közöltékért a felelősség minden téren a beküldőt illet. Szerk.

1909. B. 113/3. szám.

Ö Felsége a Király nevében!

A szentesi kir. járásbírószág mint büntető bíróság becsületértés vétségé miatt vádolt Lakos Bálintné Balog Klára ellen bünyében a Vidovics János főmágnavádító által emelt vád felett, a Szentesen 1909. évi március hó 3 napján Engelthaler László kir. járásbíró, Vozár János kir. járásbíróági irodátiszt mint jegyzőkönyvezető, dr. Purjesz János ügyvéd mint főmágnavádító képviselője, dr. Albertényi Adolf ügyvéd mint védő részvételével megtartott nyilvános tárgyalás alapján a vád és védelem meghallgatása után következőleg

Ítélt:

Lakos Bálintné szül. Balogh Klára szentesi szül. és lakos. 42 éves, ref. vallású férjes, 3 gyermek anyja, irni-olvasni tudó vagyontalan földmívelés felesége vádlottat bűnösnek mondja ki a Btk. 261 §-ába ütköző becsületértés vétségében, melyet azáltal követett el, hogy Szentesen, 1909. évi február 18-án Vidovics Jánost azon meggyalázó cselekménnyel illette, hogy arcul ütötte, — s ezért a Btk. 261. §-a alapján az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt különböni végréghajtás terhe mellett a szentesi kir. járásbírósnágnál fizetendő s az 1892. évi 27. t.-c.-ben meghatározott célokra fordítandó s behajthatatlanság esetén a Btk. 53. §. 1 bekezdéséhez képest 1 (egy) napi fogházra átváltotatandó 20 (húsz) korona pénzbüntetésre ítélt.

Kötelezi vádlottat arra, hogy Vidovics János főmágnavádítóknak 15 nap alatt különböni végréghajtás terhe mellett 20 (húsz) korona eljárás költséget megfizessen.

Marasztalja vádlottat a netán felmerülő bűnyügi költségekkel a fennálló szabályok értelmében az államkincstár részére lenendő megfizetésében, ezen költségeket azonban az 1890. évi 43. t.-c. 4 §-a alapján egyelőre behajthatatlanoknak nyilvánítja.

Megrendeli végül, hogy jelen ítélet egész terjedelmében a Szentesen megjelenő Szentes és Vidéke című lapban vádlott költségen közöltessék.

Indokok.

Vádolt tagadásával szemben Turi Sándor érdektelen tanúnak és főmágnavádítóknak mint tanúnak eskü alatt tett vallomásával a bíróság beigazoltnak látta, hogy vádlott Szentesen 1909. évi február 18-án főmágnavádító arcul ütötte.

Mintához vádlottnak ezen cselekménye meggyalázó és a Btk. 261. §-ába ütköző becsületértés vétségét képezi, miért is őt abban bűnösnek kimondani s figyelemmel előéletére mint enyhítő körülményre, melylyel szemben súlyosító fenn nem forog, őt a rendelkezés részben felhívott büntetéssel büntetni kellett. Főmágnavádító részére eljárás,

az államkincstár részére a felmerülő bünyügyi költségekben való marasztalása a Btk. 479 és 480 §-ain alapul, mely utóbbi költségek igazolt vagyontalansága folytán nyilvánítottak egyelőre behajthatatlanná.

Az ítélet közzétételének megrendelése a Btk. 277 §-án alapul.

A bíróság főmagánvádló tanúképpen kihallgatást elrendelte, mert ennek fogantatását a tényállás kiderítése miatt szükségesnek találta.

Szentes, 1909. március 3.

Engelhaler László
kir. járásbíró.

9178—B. 1909. sz.

Ő Felsége a Király nevében.

A szegedi kir. törvényszék mint büntető felelőbírói bíróság Lakos Bálintné ellen becsületsértés vétsége miatt a szentesi kir. járásbírói eljárásban tett és az 1909. évi március hó 3-án 1909. B. 113—3. szám alatt kelt ítélettel befejezett büntető eljárást folytatólagosan megújította, 1909. évi június hó 1-ső napján Dr. Rigó Endre kir. törvényszéki bíró előktele alatt, dr. Magyar János és dr. Márton József kir. törvényszéki mint ítélőbírók, valamint Laskovics Ferencz kir. törvényszéki joggyakornok, mint a felelőbírói tanács jegyzője részvétele mellett a bizonyítási eljárás ismételése nélkül elrendelt nyilvános felelőbírói tárgyalásnak a védő helyettese jelenlétében történt megtartása s a most nevezettnek meghallgatása után vizsgálat alá vevén, következőzön

ítélt:

A kir. járásbírói ítélete indokai alapján helyben hagyatik.

Szeged, 1909. évi június hó 1-én,
Hamza Géza s. k. törvényszéki elnök,
dr. Márton József s. k. előadó.

Felolvasó szerkesztő: **BÁNFALVI LAJOS.**

Kiadótulajdonos »Szentes és Vidéke« könyvnyomda.

2384—tkv. 1909.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szentesi kir. járásbírói mint telekkönyvi hatóság közzétette, hogy dr. Vecseri Sándor ügyvéd szentesi lakos végrehajtható Kútas Mária szentesi lakos végrehajtható szünetelt elleni 79 korona 91 fillér tőke követelés és jár. iránti végrehajtható ügyében a szentesi kir. járásbírói területén lévő Szentes város belterületén fekvő a szentesi 1672. számú telken A 7 5. sorsz. a. felvett 2128/a. hrszámú beltelekes házra 639 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1909. évi július hó 26-ik napjának délelőtti 9 órájkor ezen telekkönyvi hatóság helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási ár kétharmadán alul eladhatni nem fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 százalékát vagyis 639 korona 90 fillért készpénzben vagy ovadékképes értékpapírral a kiküldött kezébe letenni, avagy a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Az, a ki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékaig kiegészíteni.

Kelt Szentesen, a kir. járásbírói mint telekkönyvi hatóságnál 1909. évi május hó 16-ik napján.

Katkics
kir. járásbíró.

Hölgyek figyelmébe!

Elvállalok mindenféle

fehérnemű varrást,

teljes menyaszonyi kelengyékét, monogramokat, himzejt és azsziros ágyhuzatokat és nőiingeket mindent a legmagasabb izlésnek megfelelően és jutányos árak mellett.

Szives pártfogásért esedezek

Bárany Szerén

(fehérnemű varró.)

3-2 Szentesen, Klauzál-útca 17. sz. a. (Bakonyi-ház.)

Kiadó föld.

Kristó Nagy Imre ecseri földje — feles munkálata — vagy haszonbérbe is **kiadó**. Értekezhetni Klauzál útca 18. szám alatt.

Boreladás.

Boda Márton tanító Csongrádon, saját termésű, mintegy 80 hektoliter kiváló jó minőségű vörös, fehér és siller bora, egy tömegben, vagy hektoliterenként, 32—40 korona hektonkénti árban **eladó**.

Értekezni lehet a tulajdonossal Csongrádon, a városházzal átelleni házában. 3—1

Értesítés.

Értesítjük a nagyérdemű közönséget és a vendéglős és italmérő urakat, hogy a **Weisz-udvarban** (Kossuth-útca)

sörraktárt

létesítettünk, ahol állandóan raktáron tartunk friss töltésű palack és **horodós-söröket**.

Tisztelettel:

Dréher Antal

részv. társ. Kőbányai söröződének képvisellete.

17

Szentes város rendőrk. pitányától.
10/biz. 1909. szám.

Hirdetmény.

Köztudomásra hozom, hogy jogsegélyt csupán azon birtokosok, illetőleg arató munkások fognak kapni, kiknek arató szerződése az 1898. évi II. t. c. alapján kötötett.

Szentes, 1909. június 13.

10—1

Dr. Hercegh
h. rendőrkapitány.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

RÉTHY-féle

PEMETEFÜ CUKORKÁNÁL

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félet kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

10—1 I. DOBOZ 60 FILLÉR.

Csak RÉTHY-félet fogadjunk el!

Egy kis szatócs-üzlet házzal együtt, melyhez szép gyümölcsös és szőlős kert van, kedvező fizetési feltételek mellett **eladó**. — Iparosnak vagy magános nőnek szép jövedelmet biztosít.

Bővebbet a kiadóba.

!! A magyar újságírás szenzációi !!

A NAP

A magyar közönség legkedveltebb lapja. A 48-as eszmény és a magyar nemzeti törekvések egyetlen hű és körültekintően szöszölője.

Főszerkesztő: Felelős szerkesztő:
Braun Sándor Hacsak Géza

Naponkint 125.000 példány!

== Egy szám: 2 krajcár. ==

A nap előfizetési ára:

Egész évre 16.— K | Negyedévre 4.— K
Félévre . . 8.— K | Egy hónapra 1.40 K

FIDIBUSZ

A legkitűnőbb magyar élclap!
Páratlan népszerűség!

Remek szöveg! Pompás képek!

Mesésen o'csó!

Egy szám: 6 krajcár.

A Fidibusz előfizetési ára:

Egész évre 5.— K | Negyedévre 1.50 K
Félévre . . 3.— K | Egy hónapra .50 K

Mutatószámokat küld a kiadóhivatal:

Budapest VIII., Rökk Szilárd-u. 9.